

Plan for forebygging, 0 – 25 år

Inderøy kommune

Tegnet av Åsta 6 år

Innhold

Plan for forebygging, 0 – 25 år	1
Bakgrunn for planen	4
Organisering av arbeidet	5
Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet	7
Presentasjon av tjenestetilbudet for barn og unge.....	7
Familiesenter	7
Konkrete målbare mål:	7
Miljøteam	10
Inderøy helsestasjon	10
Barnehage	11
Konkrete målbare mål:	11
Skole	12
Konkrete målbare mål:	12
PPT	13
Barnevern	13
Kultur	14
Kulturskole.....	14
Konkrete målbare mål:	15
Biblioteket	15
Konkrete målbare mål:	15
Frivilligheten	15
Konkrete målbare mål:	15
Ungdomskontakten	16
Konkrete målbare mål:	16
Oppfølgingstjenesten (OT) (Fylkeskommunal tjeneste).....	16
Tannhelsetjenesten (Fylkeskommunal tjeneste)	16
Konkrete målbare mål:	16
Legetjenesten	17
Kommuneoverlege	17
Fastlege.....	17
Helsestasjonslege	17
Psykisk helse- og rustjeneste.....	17
Psykisk helse- og miljøtjenester	17
Konkrete målbare mål	18
Psykisk helsearbeid.....	19

Rusarbeid.....	19
Ambulant team.....	19
Avlastning barn- og unge.....	19
Støttekontakttjenesten	20
NAV Inn-Trøndelag	20
Politiet – forebyggende arbeid.....	22
Hvordan skal ansvaret fordeles mellom tjenestene?.....	22
Hvordan skal oppgaveløsningen organiseres?	24
Hvordan skal ulike tjenester samarbeide?	25
Samhandlingsmodell i Inderøy kommune.....	25

Bakgrunn for planen

Medarbeidere som jobber med barn, skal ha et positivt og kjærlig syn på barn. De skal forstå og anerkjenne barns rettigheter som er stadfestet av FNs barnekonvensjon

Kommunen ønsker at det skal være et omforent barnesyn i Inderøy, som blir løftet fram og som blir arbeidet etter hos alle som arbeider med barn og unge i Inderøy, jamfør [Barnekonvensjonen](#).

Politikerne i Inderøy kommune har bestilt en plan for kommunens forebyggende arbeid i tråd med §15-1 i den nye Loven om barnevern forankret i Prop. 133L (2020-2021).

§15-1 Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt

Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.

Den nye barnevernloven gir endringer i en rekke andre lover og endringen omhandler flere enheter enn barnevernet.

I løpet av september kommer det en tverrsektoriell veileder om endringene i velferdstjenestelovgivningen. Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne -, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å lage en felles tverrsektoriell veileder som skal forklare lovendringene og utdype bestemmelsene, og være et praktisk hjelpemiddel for tjenestene.

I samme periode som det er arbeidet med endringer i barnevernloven, trådte barnevernsreformen i kraft 1.1.2022. Barnevernsreformen er forankret i Prop. 73L (2016-2017). Reformen flytter mer ansvar på barnevernsområdet over fra statlig nivå til kommunene, og den skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Målene i barnevernsreformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren og derfor omtales den også som en oppvekstreform.

Ansvar for barnevernet har som nevnt vært delt mellom stat og kommune. Bufdir skriver at en rekke utredninger og evalueringer har pekt på at denne ansvarsfordelingen har bidratt til utfordringer. Bufdir nevner blant annet at enkelte beslutninger tas langt fra brukeren og at uklare ansvarsforhold kan føre til uforutsigbarhet i tilbudet og samhandlingsutfordringer. Dette rammer først og fremst barna som har behov for hjelp.

Mål med reformen:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

Dette skal nås blant annet ved:

- at kommunen får større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet
- større oppmerksomhet rundt forebygging i hele oppvekstsektoren
- at kommunene får et helhetlig ansvar for ordinære fosterhjem som innebærer fullt finansieringsansvar og ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjemmene
- en tydelig statlig andrelinjetjeneste som utfyller det kommunale nivået i barnevernet

Kommunene blir kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom en økning i rammetilskuddet.

Planen for forebygging i Inderøy omhandler dagens forebyggende tilbud og tjenester for barn, unge og unge voksne 0-25 år. Parallelt med arbeidet med denne planen foregår prosjektet Best i lag for barn og unge (2021-2022), arbeid med ungdomsplanen samt overbygningen Absolutt-programmet (2020-2022). Arbeidene henger tett sammen, og innhentet informasjon og kartlegginger er brukt på tvers av prosjektene.

Den foreløpige oppsummeringen/oversikten viser at selv om det er mye godt forebyggende arbeid som foregår i kommunen i dag, er det forbedringsområder. Større fokus på samhandling mellom ulike tjenester, god utnyttelse av kompetansen som allerede er i kommunen, økt oppmerksomhet og økte ressurser til forebyggende arbeid blant de yngste - samt tidlig innsats ved uro og bekymring bør være viktige satsningsområder framover. Disse er nærmere beskrevet som forslag i et eget vedlegg.

Organisering av arbeidet

Arbeidet med Plan for forebygging er organisert som et prosjekt med styringsgruppe og prosjektgruppe. I tillegg ble det tidlig avklart at det var viktig å få innspill fra andre viktige aktører knyttet til aktiviteter for barn og unge. Noe informasjon er derfor samlet gjennom kartlegginger som er gjennomført i prosjektet Best i lag for barn og unge, arbeidet med Ungdomsplanen i kommunen og Absolutt-programmet.

Styringsgruppa har bestått av politikere, tillitsvalgte og ledere i kommunen:

- Ida Stuberg - ordfører
- Vårinn A. Melhus – pol. rep AP
- Annvor Fjerstad – pol. rep AP
- Mohammed Bagal Serag – pol. rep SV
- Allan Lønvik – HTV Utdanningsforbundet
- Ida Dalum – HTV Fagforbundet
- Ingrid Stai Skjesol – enhetsleder kultur og fritid
- Per Arne Olsen – sektorleder for helse og omsorg

- Randi Tessem – sektorleder for oppvekst og kultur
- Stein Erik Breivikås, kommundirektør – leder for styringsgruppa

Arbeidsgruppa er tverrsektorielt og tverrfaglig sammensatt og har bestått av:

- Birgit Bremer Mejdal, enhetsleder skole
- Anita Singsaas, styrer Røra barnehage
- Maria Helene Busch Saxhaug, spes.ped, Inderøy ungdomsskole
- Siv Mari Kolstad, tjenesteleder Helsestasjon
- Hilde Fjerdings, tjenesteleder psykisk helse- og miljøtjeneste
- Nina Sofie Hermann, kommunepsykolog, Familiesenter/ helsestasjonen
- Ann Tove Storholmen, enhetsleder barnevern (1 møte pr mnd)
- Elin Andersen Vangstad, enhetsleder PPT (1 møte pr mnd)
- Elin Steinsland Vinje, enhetsleder NAV Inn-Trøndelag (1 møte pr mnd)
- Kari Fjerstad, prosjektleder Best i lag for barn og unge
- Liv Inger Masdal Næss, prosjektleder/koordinator

Andre involverte:

- Ungdomskontakten
- Kulturtjenesten
- Legetjenesten
- Tannlegetjenesten
- Politiet
- Videregående skole – OT-tjenesten
- Idrettslag
- Repr. for frivillige lag og foreninger

Prosjektet er gjennomført etter følgende mandat:

Prosjektgruppa skal:

- Utarbeide et utkast til plan for det forebyggende arbeidet i kommunen. Planen skal vedtas av styringsgruppa
- Involvere referansegrupper underveis i arbeidet
- Sørge for tett dialog med leder for PPT, barnevernet og NAV for å sikre at disse aktørene er med i samhandlingen rundt barn og unge i kommunen

Prosjektleder skal:

- Rapportere jevnlig om prosjektets fremdrift til prosjektets styringsgruppe
- Lage en framdriftsplan, men møteplan for prosjektgruppe og styringsgruppa
- Ha ansvaret for å «sy sammen» planen med utgangspunkt i prosjektmedlemmenes - og andres – bidrag

Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

- hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene
- hvordan oppgaveløsningen skal organiseres
- hvordan ulike tjenester skal samarbeide

Planen skal sees i sammenheng med andre prosjekt/satsningsområder innen forebygging i kommunen.

Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

Kommuneplanens Samfunnsdel 2021-2033 beskriver mål og strategier for hele kommunen. Her er gjengitt 3 punkter som spesielt omhandler barn og unge:

- Ha gode oppvekstvilkår som gir en god barndom, og opplæringstilbud som sikrer at flest mulig gjennomfører videregående opplæring og kommer i arbeid.
- Inderøy skal være den beste kommunen å være ungdom i, med fokus på møteplasser og tilgjengelige voksne som bryr seg.
- Barn og unge opplever mestring, medvirkning og samhørighet, og kommunen bidrar til dette gjennom sine tjenestetilbud i barnehagen, i skolen, i biblioteket, kulturskolen og på fritiden.

Presentasjon av tjenestetilbudet for barn og unge

I Inderøy kommune er det mange tjenester som har tilbud for barn, unge og deres familier. De ulike tjenestenes oppgaver knyttet til forebygging er presentert nedenfor.

Familiesenter

Konkrete målbare mål:

- Helsehjelp på rett nivå til foreldre med psykisk helse og/eller ruslidelser

Mål: Alle ansatte i Familiesenter har kompetanse på å avdekke og snakke med foreldre om psykiske vansker, rusproblematikk og barns behov. Intern/ekstern undervisning. BTI. Årshjul.

Mål: Nettverksbyggende tiltak for å forebygge isolasjon og ensomhet. Babysang, barseltrim, barselgrupper. Frivilligheten: Trilletteff.

Mål: Tiltak rettet mot førskolebarn og deres foreldre skal utgjøre minst 40% av kommunepsykolog sin individuelle kliniske ressurs og minst 70% av miljøteam sine tiltak.

Mål: Helsestasjonen tilbyr DUÅ-kurs høst og vår. Ressurser nok!

Mål: Helsestasjonen tilbyr COS-kurs til nybakte foreldre ... Ressurser.

Mål: Helsestasjonen tilbyr BAPP-kurs (barn av psykisk syke-kurs) en gang i året.

Mål: Psykisk helse- og rustjenesten kartlegger systematisk om brukere har barn og søker å kartlegge situasjonen for barna og eventuelle behov for tiltak.

- God kvalitet på barnehager som et universelt forebyggende tiltak

Mål: Ansatte på alle avdelinger i barnehagen får kunnskap om utviklingsstøttende kommunikasjon.
NB: Bekrefte og anerkjenne følelser. Kjøre felles opplæring i f.eks. DUÅ el Trygghetssirkel til bhg i kommunen.

- Traumebevisst kompetanse i barnehager og skoler som målrettet tiltak der det er kjent risiko

Mål: Kompetanseheving fra helsestasjon, PPT og barnevern og/eller eksterne ift traumebevisst omsorg - å se "bak" atferden, trygge og bygge relasjoner. BTI. Årshjul.

- Fattigdom er en sentral trigger for utøvelse av vold

Mål: Ingen barn i Inderøy skal vokse opp under fattigdomsgrensa.

- Funksjonshemmede barn er mer utsatt for vold

Mål: Tilstrekkelig avlastningstilbud med ansatte som har relevant kompetanse

- Barn har ikke ord for å beskrive krenkelser

Mål: Gjennomføre kvalitetssikret "program" i alle barnehager og skoler der barn både lærer om kroppsdeler og hva andre har lov til å gjøre mot dem. Fra barnehage til og med ungdomsskolen.

Mål: Vise film og vold og overgrep og samtale om dette med barn i barnehage og på skolen.

Mål: Individuelle helsesamtaler med helsesykepleier for barn i 1. og 3. klasse

Mål: Jevnlig repetisjon av "Snakke med" slik at alle voksne som jobber med barn i kommunen er trygge på å snakke med barn om tema som vold og overgrep og kan avdekke flere krenkelser.

Mål: Flere meldinger fra barnehager til barneverntjenesten

- Mobbing er en viktig årsak til psykiske lidelser og uførhet.

Mål: Kompetanseheving for å styrke alle ansatte i skoler og barnehager i å avdekke og iverksette tiltak.

Mål: Systematisk jobbing med anti-mobbeprogram

- Utenforskap

Mål: Alle barn som ønsker det skal ha mulighet til å delta i en fritidsaktivitet

MÅL: Familiegrupper på småtrinnet på barneskolene

Opprettelse av Familiesenter ble vedtatt i Hovedutvalg Folk 27.01.09 som en del av enhet Helse, rehabilitering og barnevern. Helsestasjon, PPT og barnevern hadde vært pådrivere. Familiesenter startet i januar 2011. Målet er å gi et helhetlig og koordinert tilbud til barn, unge og familier som

opplever utfordringer i hverdagen, og styrke og støtte foreldre i omsorgs- og oppdragerrollen. Familiesenter er et lavterskeltilbud – alle kan henvende seg uten henvisning.

Ansatte i helsestasjonen, barneverntjenesten, PPT og psykisk helse- og rustjenesten har vært faste deltakere i Familiesenter. Alle deltar ikke samtidig i konsultasjoner med foreldre og eventuelt ungdommer. Suksesskriteriet har vært felles avsatt tid i aktuelle etater – i starten fredager 10:00 – 12:00, men denne rammen ble fort sprengt og hele fredagene ble da avsatt til tverrfaglige konsultasjoner i Familiesenter. Fastleger, NAV deltar av og til?

Inderøy kommune har hatt tverrfaglige helseteam for henholdsvis barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående skole siden 1990 med månedlige møter på torsdager når helsestasjons/skolelege også kunne delta. For øvrig deltar instanser som nevnt over. Helseteamene er senere innlemmet i Familiesenter.

Inderøy kommune deltok tverrfaglig i KS-effektiviseringsnettverk: «Samhandling for utsatte barn og unge» fra januar 2012, og resultatet av dette ble «Handbok i tverrfaglig samarbeid for barn og unge og deres familier». Handboka ble utarbeidet av et tverrfaglig team bestående av tjenesteleder helsestasjon, kommunepsykolog barn og unge, leder barneverntjenesten, leder PPT, tjenesteleder psykisk helse- og rustjenesten og representanter fra barnehage og skole. Rådgiver oppvekst Heidi Henriksen ledet og koordinerte arbeidet. Den danske versjonen av BTI, var en av inspirasjonskildene i utarbeidelse av handboka. Deltakere i effektiviseringsnettverket var senere ute på skolene og barnehagene og presenterte «Handboka».

Konsultasjoner Familiesenter:

	2012	2015	2017	2018	2019	2020*	2021*
	Møter/ Barn	Møter/ Barn	Møter/ Barn	Møter/ Barn	Møter/ Barn	Møter/ Barn	Møter/ Barn
Totalt	36	56	168 96	190 105	187 100	115 56	228 76/1.mai
Førskole	19	19	43 23	50 31	65 38	50 21	
Barneskole	11	31	87 53	108 58	97 44	90 26	
Ungdomsskole	6	6	38 18	32 16	25 18	24 9	
Videregående							
Gravide/barsel							

Familiesenter + helseteam

*Effekt av pandemi og manglende mulighet til å avholde møter «live», smittesporing. Mer oppfølging pr. telefon enn vanlig.

^ Litt usikkert tall etter mai 2021– må kvalitetssikres. Vaksinerings. Stort trykk psykisk helseutfordringer – mange henvisninger til BUP.

En del samarbeidsmøter med bare heim og barnehager og skoler, ansvarsgruppemøter og møter med spesialisthelsetjenesten kommer i tillegg.

Betydelig økning i behov for konsultasjoner i Familiesenteret også i 2022.

Miljøteam

- Miljøteam er et frivillig lavterskeltilbud og er et tiltak ut fra familiesenteret.
- Målgruppa er 0-13 år, det fokuseres på forebygging og tidlig innsats.
- Miljøteam jobber tett på barn og deres familier i utfordrende livssituasjoner.
- Det jobbes ut fra et helhetsperspektiv noe som gjør at de samarbeider med flere arenaer rundt barnet.
- God relasjon og samarbeid med barn og deres foresatte er sentralt.
- Miljøteam samarbeider mye med samarbeidspartnere i familiesenter, skoler og barnehager, samt andre aktuelle samarbeidsinstanser rundt barnet.
- Miljøteam tilbyr sammen med helsestasjonen universalforebyggingskurs for småbarnsforeldre i kommunen, COS P og DUÅ -førskolealderprogrammet 3-6 år.

Inderøy helsestasjon

Alle barn mellom 0-5 år får tilbud om regelmessige konsultasjoner på helsestasjonen. Gravide blir tilbudt konsultasjoner i svangerskapet, og jordmor og helsesykepleier følger opp med hjemmebesøk ved fødsel. Videre følger ca. 12-14 faste konsultasjoner hos både helsesykepleier, lege og fysioterapeut. Alle har også tilbud om ekstrakonsultasjoner ved behov.

Barn og ungdom mellom 5-20 år får tilbud om faste konsultasjoner på skolen, i helsestasjonen og i helsestasjon for ungdom. Helsesykepleier har faste tider ute på alle skolene og bidrar også i undervisning om relevante tema knyttet til helse. Skolehelsetjenesten skal bidra til god helse blant barn og ungdom, slik at de opplever mestring, trivsel og struktur i skolehverdagen. Helsesykepleiere møter barn, ungdom og foreldre og skal gi råd og veiledning for å fremme barn- og ungdoms psykisk og fysiske helse, og for å forebygge sykdom og skader. Helsesykepleier snakker med alle om vold, omsorgssvikt og rusmiddelbruk.

Målet med helsestasjonsprogrammet er:

- at foreldre opplever mestring i foreldrerollen
- å bidra til godt samspill mellom foreldre og barn
- å fremme fysisk, psykisk og sosial utvikling hos sped- og småbarn
- å forebygge, avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt
- å avdekke fysiske og psykiske utviklingsavvik tidlig
- å bidra til at barn får oppfølging og henvises videre ved behov

På helsestasjonen i Inderøy jobber det 6 helsesykepleiere, psykolog, fysioterapeut, jordmor, lege, merkantil personale og miljø-team. Tverrfaglig samarbeid med andre tjenester er viktig, og vi har tett kontakt med barnevern, PPT, psykisk helse, skoler og barnehager, BUP, HAB osv.

Kilder:

[Helsestasjons- og skolehelsetjenesten - Helsedirektoratet](#)

Barnehage

Konkrete målbare mål:

Mål 1: Alle barn i Inderøybarnehagen skal ha et tilpasset tilbud. Ansatte skal jobbe forebyggende og kommunen skal ha en plan for samarbeid med andre instanser, som f.eks. fastlege, helsestasjon, barnevern, BUP og PPT.

Mål 2: Inderøybarnehagen skal legge til rette for at foreldre og barn har en møteplass og at relasjoner skapes i et trygt og godt leike og læringsmiljø. Plan for foreldresamarbeid.

Barnehage er en pedagogisk virksomhet for barn fram til de når opplæringspliktig alder. I Norge har barn en lovfestet rett til barnehageplass i kommunen de er bosatt, og de fleste av barna mellom ett og fem år går i barnehage. Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter.

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til loven, og et viktig styringsdokument for barnehagens innhold.

Den utdyper bestemmelsene i loven om barnehagens formål, innhold og barns medvirkning, og inneholder krav til barnehagen for å sikre at alle barn får et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud.

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek - og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal være en pedagogisk institusjon for barn under skolepliktig alder. Barnehagen er altså først og fremst til for barna.

Dette vil si:

- Barn skal få utvikle seg i trygge og stimulerende omgivelser, finne venner, leke og lære.
- Barnehagen skal gi trygg og god omsorg og samtidig stimulere til lek og utvikling på barns premisser.
- Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.
- Barnehagens ansatte skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barnehagens ansatte vektlegger samarbeid med foresatte og med ulike kommunale tjenester i dette arbeidet.

Skole

Konkrete målbare mål:

Mål 1: Tverrfaglig samarbeid

Skolene skal samarbeide tett med helsestasjon, familiesenteret og PPT for å tilrettelegge for god opplæring og et trygt skolemiljø for den enkelte elev.

Dette skjer gjennom faste møter på skolene (spes.ped-møter, teamsmøter etc), møter på tjenestenivå (skole-familiesenter/helsestasjon) og faste møter på enhetsnivå (ledere for helsestasjon, psyk helse (m.fl.) + enhetsledere for skole og bhg). Dialog og evaluering i faste møter mellom ledere for helsestasjon/PPT/BV og rektorer/styrere/enhetsledere/sectorleder.

Mål 2: Foreldresamarbeid

Skolene skal ha en plan for foreldresamarbeid. Arbeidet opp mot foresatte skjer gjennom jevnlig dialog og faste møtestrukturer - og målet er å kunne gi et best mulig tilpasset tilbud til elever og klasser. Måles gjennom foreldreundersøkelsen og evaluering i foreldremøter.

I Inderøy kommune er det fra 01.08.22 fire barneskoler og en ungdomsskole. Antall elever i kommunal grunnskole per 01.10.21, er ca. 850 derav 254 elever i ungdomsskolen. I tillegg er det to private skoler; Innherred Kristne Skole, som per september 2020 hadde 15 elever på 1.-10.trinn, og Skarnsundet Montessoriskole der det er meldt inn 27 elever fordelt på klassetrinn 1-7 fra 1.8.2022.

Skolens to viktigste styringsdokument er Opplæringsloven og Læreplanverket LK20, også kalt «Fagfornyelsen». I tillegg er det en rekke forskrifter. I Overordnet del i LK20, står det følgende om opplæringsens verdigrunnlag:

«Skolen skal bygge sin praksis på verdiene i opplæringslovens formålsparagraf.

“Formålsparagrafen uttrykker verdier som samler Norge som samfunn. Verdiene er grunnlaget for vårt demokrati og skal hjelpe oss å leve, lære og arbeide sammen i en kompleks samtid og i møte med en ukjent framtid. De felles verdiene bygger på kristen og humanistisk arv og tradisjon. De kommer også til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og de er forankret i menneskerettighetene.»

[1. Opplæringsens verdigrunnlag \(udir.no\)](#)

I [Kommunedelplan oppvekst Inderøy kommune](#) står det at i skolen vil Opplæringsloven med forskrifter:

« ... danne grunnlaget for kommunens planlegging, tilrettelegging og bruk av ressurser. Den overordnede delen av læreplanen (Fagfornyelsen), formålsparagrafen og de enkelte læreplanene i fagene, vil for skolens del være viktige premissleverandører for arbeidet generelt og for satsingen som pågår spesielt.»

Videre i kommunedelplan oppvekst, er god samhandling mellom barnehage/skole og foresatte vektlagt, og det beste tiltaket på «laveste nivå». Målet er ... «å gi å gi barn og unge i Inderøy en trygg og god oppvekst» (jf Kommuneplanens samfunnsdel, 2021-2033). God samhandling overfor utsatte barn og unge, handler om å komme tidlig på banen for å gi stabile og trygge rammer for utvikling og vekst. Målet er å gi barn og unge helhetlig og koordinert hjelp til rett tid. (Jf. Stortingsmelding 26 (2014-2015); Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet). Med god samhandling menes at institusjonene/enhetene/tjenestene har gode rutiner og gode verktøy for å avdekke og samhandle på et tidlig tidspunkt - og på lavest mulig nivå. Dette fordrer tett samarbeid mellom skole/barnehage og helsestasjonen/familiesenteret samt eksterne aktører.

PPT

Inn-Trøndelag PPT er en interkommunal tjeneste, der Steinkjer kommune er vertskommune for Snåsa og Inderøy. PPT sitt mandat er nedfelt i Opplæringsloven kap. 5 som omhandler spesialundervisning og barnehageloven kap. VII som omhandler blant annet spesialpedagogisk hjelp.

PPT har et dobbelt mandat og skal ...

...hjelp barnehagen/skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for barn/elever med særleqe behov.

...sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det.

PPT har fokus på forebygging gjennom:

- Alle skoler og barnehager har en PPT-kontakt som de kan ta kontakt med om de har spørsmål. Skolene får jevnlig besøk av PPT
- PPT deltar i familiesenter/skolehelseteam
- PPT har drøftingsmøter før henvisning – hvor vi gir anbefalinger om tiltak selv om det ikke blir henvisning etter møte. Kan følges opp med flere møter og observasjon uten henvisning.
- PPT sine ansatte har fokus på å tenke system og inkludering også rundt individ
- PPT har som mål å være så tett på som mulig
- PPT har som mål at henviste barn skal få utredning og sakkyndig vurdering så raskt som mulig

Barnevern

Inn-Trøndelag barneverntjeneste er en interkommunal barneverntjeneste for kommunene Inderøy, Steinkjer og Snåsa. Steinkjer er vertskommune.

Barneverntjenesten jobber etter Lov om barneverntjenester som har følgende formål:

Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Barneverntjenesten skal sikre forsvarlige tjenester og tiltak for barn 0-25 år, barnets rett til nødvendige tjenester, barnets rett til medbestemmelse og samarbeid med barn og foreldre.

Barneverntjenestens kjerneoppgaver er blant annet:

- Gjennomgå og vurdere bekymringsmeldinger
- Gjennomføre undersøkelser av barnets omsorgssituasjon
- Treffe vedtak om hjelpetiltak og følge opp disse
- Treffe vedtak om akuttiltak
- Forberede saker for fylkesnemnd og domstoler
- Følge opp barn, foreldre og fosterforeldre etter omsorgsovertakelse

Forebyggende arbeid:

På gult nivå:

- Barneverntjenesten er en del av familiesenteret ved Inderøy helsestasjon, og deltar på møter etter innkalling i aktuelle saker.
- Gir råd og veiledning til foreldre og andre som ber om det.

På rødt nivå:

- Ulike kompensierende hjelpetiltak
- Endringstiltak

Barneverntjenesten samarbeider også på tvers av kommunegrensene på Innherred (Innherred læringsnettverk) om felles tiltak.

Kultur

Inderøy kommune vil benytte det rike kulturtilbudet i det forebyggende arbeidet for barn og unge. Kulturaktiviteter skaper arenaer for tilhørighet og sosialt fellesskap og kan inspirere til deltakelse i det uenighetsfellesskapet som er en forutsetning for et fungerende demokrati.

- Inderøy kommune skal legge til rette for å fremme profesjonell produksjon, formidling og opplæring innen et mangfold av kunst- og kulturuttrykk for og med barn og unge
- AKSET kultur- og skolesamfunn skal være en sentral kulturarena for og med barn og unge, og et inkluderende og inspirerende oppvekstmiljø. Inderøy skal benytte kulturtilbud i integreringsarbeidet.

Kulturskole

Inderøy kulturskole har en viktig rolle i det forebyggende arbeidet for barn og unge. Kulturskolens viktigste styringsdokumenter er rammeplan for kulturskoler, samt kommuneplanens samfunnsdel og kulturplan.

Kulturskolen ivaretar et mangfold av kunst- og kulturfag og har som oppgave å utvikle kunstfaglig kompetanse og uttrykksevne så vel som kreativitet, kritisk sans, kulturell og sosial kompetanse. Dette er grunnleggende for livsmestring og danning. Kunsten former identitet og øker forståelse for andres uttrykk. Gjennom arbeid med kunst utvikles fantasi og sanselighet, og som deltagere i kulturelle fellesskap, utvikler vi vår trygghet og forståelse for hva det vil si å være menneske, alene og sammen med andre

(Rammeplan for kulturskole – Mangfold og fordypning).

I våre lokale planer er bl.a. samhandling i AKSET kultur- og skolesamfunn omtalt, og samarbeid med oppvekst og helse. Inderøy kulturskole skal være en kulturskole for alle, en kulturell møteplass, og et ressurscenter i samarbeid med andre kommunale virksomheter, frivilligheten og kulturlivet for øvrig.

Konkrete målbare mål:

- Alle i alderen 0-19 år som søker på kulturskolen, skal få et tilbud (elever over 19 år med spesialpedagogisk behov, skal også ha rett til tilbud)
- Kulturskolen skal samarbeide med helsestasjonen, barnehagene, barneskolene og ungdomsskolen om kulturtilbud *for alle* barn og unge i aldersgruppen, og med PPT, barnevern, familiesenteret (og andre?) for å gi et *særlig tilrettelagt* tilbud for utsatte barn og unge.

Biblioteket

Inderøy bibliotek ligger i hjertet av AKSET kultur- og skolesamfunn og skal være en møteplass uten press og stress for barn og unge på Inderøy. Biblioteket skal være et trygt sted med kunnskap og litteratur som bygger empati og fantasi på ulike språk og i ulike medier, bidra til sosial utjevning gjennom et godt tilbud rettet mot barn og unge som er likt for alle, både fysisk og digitalt. Folkeverkstedet har også oppdatert utstyr som alle kan bruke, med sosial og økologisk bærekraft som hovedmålsetting gjennom gjenbruk med mer.

Konkrete målbare mål:

- Biblioteket skal brukes aktivt av alle skoleelever, og det skal opprettholdes aktivitet gjennom og et godt utlån hele skoleløpet
- Biblioteket skal samarbeide med barnehagene, skolene, innvandrer-tjenesten, ungdomskontakten og frivillige lag og organisasjoner om et oppdatert, aktuelt og relevant tilbud for barn og unge der de er, både fysisk og digitalt

Frivilligheten

Kommunen har også et medansvar for utvikling av frivillighetskulturen, inkludert idretten og det øvrige profesjonelle kulturtilbudet. En positiv kulturutvikling i Inderøy er avhengig av at mange aktører spiller på lag: Kommunen, frivillige aktører og organisasjoner, frivillighetsentralene, arrangører, formidlere og utøvere innen ulike kunst- og kulturområder. Kommunens oppgave er å bidra til gode rammevilkår, blant annet når det gjelder økonomi, egnede arenaer, tilgjengelighet og nettverk. Som eksempel ønsker idretten å legge til rette for allsidighet, mestring og lek. Verdigrunnlag og hovedmål støtter opp om norsk idrett sine felles verdier som er ærlig, leken, ambisiøs og inkluderende.

Konkrete målbare mål:

- Tilbud for barn og unge skal prioriteres ved fordeling av tilskuddsmidler
- Kommunen skal være en pådriver for samhandling rundt ungdomstilbud og ungdomsdrevet aktivitet

Ungdomskontakten

Ungdomskontakten har flere funksjoner. Hovedfunksjonen er en primærforebyggende funksjon med å jobbe for et bedre og mer inkluderende ungdomsmiljø og lokalsamfunn. Ungdomskontakten skal prioritere å være til stede for ungdom, på møteplasser og oppsøke ungdom der de er, også på nett.

Ungdomskontakten samarbeider med skole, helse, lag og foreninger om å få flere ungdommer inkludert i ulike fritidstilbud i kommunen. En viktig funksjon er å bistå ungdom i å ta aktivt del i sitt eget lokalsamfunn og å få sette ungdommens ideer ut i livet.

Ungdomskontakten møter flere ungdommer med hjelpebehov. En viktig funksjon i møte med de unge, er å hjelpe dem til rett hjelper til rett tid. I funksjonen som politiets kontaktperson i kommunen, har ungdomskontakten ansvar for den jevne dialogen mellom kommune og politi.

Konkrete målbare mål:

- Ungdomskontakten skal til enhver tid ha oversikt og kjennskap til aktuelle samarbeidspartnere i og utenfor kommunen
- Ungdomskontakten skal være tilgjengelig for ungdom, der ungdom er

Oppfølgingstjenesten (OT) (Fylkeskommunal tjeneste)

Oppfølgingstjenesten følger opp de som dropper ut av videregående skole og bistår med karriereveiledning, omvalg, skreddersøm, søknader, praksisplasser, jobb, betaler for relevante kurs mm. Målgruppen til OT er ungdom i alderen 15-21 år, og målet er at alle skal kunne få gjøre seg ferdig med videregående opplæring og kvalifiseres til videre løp eller arbeid. Det finnes mange veier til mål! OT kan også jobbe forebyggende og sosialt med ungdom som trenger en møteplass.

Tannhelsetjenesten (Fylkeskommunal tjeneste)

Konkrete målbare mål:

- Antall varsel om bekymring til foresatte
- Antall bekymringsmeldinger sendt til barnevernet
- Etterslep på recall (forsinkelse på innkallingslistene)
- Antall fissurforsøglinger som legges ved klinikken (forebyggende kariesbehandling)
- Antall pasienter som er inne til fluoridbehandling (forebyggende kariesbehandling) eller forbruk av fluoridpreparat i klinikken (hentet fra regnskapsprogrammet)

Tannhelsetjenesten har en unik posisjon i samfunnet da tjenesten ser barn og unge jevnlig gjennom hele oppveksten. Tannhelsepersonell kan se endring i den enkeltes fremtoning, adferd, oppfølging av barnets tannhelse og oppmøte ved tannklinikken. Tannhelsepersonell spør rutinemessig om helse og eventuelt andre utfordringer de unge måtte ha. Vårt fokus er forebyggende behandling og god dialog med pasienter og foresatte.

Aktuelt lovverk:

- Lov om tannhelsetjenesten regulerer den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. I loven framkommer det hvilke pasientgrupper som har rett til å få dekket hele eller deler av behandlingen av fylkeskommunen.

- Lov om helsepersonell pålegger oss å melde til barnevernet ved grunn til bekymring for barnets ve og vel.

Forskrift om journalføring pålegger oss å notere alle opplysninger som er nødvendig for å yte god helsehjelp i pasientjournalen.. Dette inkluderer opplysninger om pasienten og pasientkontakt.

Legetjenesten

Kommuneoverlege

Kommuneoverlegen bidrar med befolkningsrettet forebygging ved å delta som samfunnsmedisinsk rådgiver i kommunalt planarbeid, til kommuneledelse og befolkning, med mål om å skape helsefremmende samfunn.

Viktige områder for kommuneoverlegen er blant annet:

- smittevernarbeid både befolkningsrettet og individrettet
- helseberedskap og miljørettet helsevern
- øvrig folkehelsearbeid
- samhandling mellom ulike deler av helsetjenesten

Kommuneoverlegen har også myndighet til å forebygge forverring hos personer med aktiv alvorlig psykisk sykdom som motsetter seg legeundersøkelse, ved å begjære tvungen legeundersøkelse.

Fastlege

Fastlegen bidrar med individrettet primær- (før sykdom oppstår) og sekundærforebygging (forebygge forverring av oppstått sykdom) ved blant annet å gi livsstilveiledning og medisinerings/annen behandling, evt. henvisning til spesialisthelsetjenesten eller andre kommunale samarbeidsaktører.

Helsestasjonslege

Helsestasjonslegen bidrar med:

- Individrettet oppfølging av barn opp til 6 år via faste helsekontroller i samarbeid med helsesykepleier for å oppdage skjevutvikling og sykdom tidlig.
- Råd og veiledning til foreldre.
- Medisinsk kompetanse i tverrfaglig skolehelseteam.
- Tilgjengelig for timebestilling i helsestasjon for ungdom, for å gi ungdom et lavterskeltilbud hos lege.

Psykisk helse- og rustjeneste

Tilbyr tjenester til personer i Inderøy kommune som opplever psykiske vansker og/eller rusmiddelproblem i en kortere eller lengre periode i livet. Tilbudet gjelder for mennesker fra 18 år, i noen tilfeller til yngre innbyggere, i samarbeide med andre instanser.

Erfaringskonsulentens sin brukergruppe er primært i alderen 13-18 år.

Psykisk helse- og miljøtjenester

Tjenesten ser en økning i etterspørsel av psykisk helse- og rustjenester til befolkningen generelt. I løpet av en tiårsperiode har antall henvisninger økt med over 70%. Vi yter i all hovedsak tjenester til den voksne befolkningen, men vi ser også en økning i antall henvisninger for personer under 18 år.

Selv om den største økningen for vår tjeneste er innenfor den noe eldre aldersgruppen, har vårt arbeid sammenheng med de forebyggende tiltak for aldersgruppen 0-25 år. Dette fordi et stort antall av våre henviste brukere har barn, og foreldrenes psykiske helse påvirker ofte barna og familien i større eller mindre grad.

Etterspørselen av støttekontakter er også vedvarende høy. Her er hovedutfordringen at tjenesten har minimal tilgang på støttekontakter, og ordningen som foreligger (spesielt med tanke på avlønning), vanskeliggjør rekrutteringsarbeidet. Mange innbyggere som har vedtak om støttekontakt, går i årevis uten at den innvilgende tjenesten startes opp.

I kommunens forebyggende arbeid i aldersgruppen 0-25 år, hevder vi det ville vært hensiktsmessig å styrke denne tjenesten.

Prioriteringene understøttes også med bakgrunn i noen av punktene i kommunedelplan for Helse og omsorg:

Planen legger blant annet til grunn at kommunen skal legge til rette for at innbyggerne i størst mulig grad skal mestre eget liv.

- Kommunen skal legge til rette for mestring blant annet via lavterskeltilbud
- Kommunens tjenester skal være lett tilgjengelige
- Bidra til å løfte folkehelsearbeidet og legge til rette for, og bevisstgjøre innbyggerne til økt fysisk aktivitet samt mestring og deltakelse i det sosiale fellesskapet
- Bidra til aktivt mottak av tjenester for lengst mulig selvhjelp

Med bakgrunn i det som er beskrevet over, ser vår tjeneste følgende to tiltak som de aller viktigste å prioritere innenfor det forebyggende arbeidet per dags dato:

Konkrete målbare mål

Mål 1: Personer som henvises til psykisk helse- og rustjeneste skal vente kortest mulig før oppstart av tjeneste. Dette vil være forebyggende i form av at flere kan unngå å utvikle psykiske problemer, og raskere settes i stand til å mestre egen hverdag

Forslag til tiltak mål 1:

Rask psykisk helsehjelp (RPH)

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/lokalt-psykisk-helse-og-rusarbeid/rask-psykisk-helsehjelp>

Hvordan måle effekt mål 1?:

RPH-modellen legger opp til monitorering av behandlingsresultat. Man er også i ferd med å utvikle et nasjonalt system for systematisk måling av behandlingsresultat

Det skal nevnes at RPH er en modell som krever vedtak i kommunestyret eller av kommunedirektør.

Vi er usikre på om vi kan gjennomføre tiltaket uten at ressurser tilføres tjenesten, men ønsker i første omgang å se om det kan være mulig så fremt at dette vedtas som et aktuelt tiltak inn i det forebyggende arbeidet. RPH defineres også som et lavterskeltilbud, blant annet fordi at henvisning fra lege ikke er påkrevd.

Mål 2: Personer som fyller vilkår for støttekontakt/fritidskontakt/treningskontakt, skal motta tjenesten. Dette vil kunne bidra inn i det forebyggende arbeidet blant annet ved at flere innbyggere mestrer eget liv, uten behov for/reduert behov for bistand fra de kommunale tjenester.

Forslag til tiltak mål 2:

Øke lønn til støttekontakter, tilby evt. opplæring og deretter oppfølging og veiledning av aktive støttekontakter, gå gjennom kriterier for tildeling av støttekontakt, da med tanke på den yngre aldersgruppen, tydeliggjøre hva en støttekontakt skal bidra med o.l.

Hvordan måle effekt mål 2?:

På kort sikt: Kjøre rapporter og se om tilgangen på støttekontakter øker, om ventetiden på støttekontakttjeneste har gått ned og om flere har fått innvilget tjenesten

På lang sikt: Undersøke om helsetjenestene i kommunen opplever reduksjon i tjenestebehov, samt om det oppleves reduksjon i omfanget av støttekontakttjenester som de øvrige helsetjenestene nå utfører i mangel på tilgjengelige og aktuelle støttekontakter.

Psykisk helsearbeid

Psykiske vansker er gjerne normale reaksjoner som oppstår på grunn av en vanskelig livssituasjon. Utvikling av den psykiske helsen handler om medfødt sårbarhet, opplevelser, erfaringer, følelsesmessig utvikling, evne til sosiale relasjoner og evne til fleksibilitet.

Oppfølging fra psykisk helsetjeneste består ofte av samtaler med kognitiv tilnærming eller motiverende intervju med målsetning om å skape endring i livssituasjon. Ved behov opprettes ansvarsgruppe/utarbeides individuell plan. Det er en forutsetning at brukere av tjenesten er kognitivt i stand til å nyttiggjøre seg samtalerterapi.

Rusarbeid

Rustjenesten i kommunen er et tilbud til personer som har, eller står i fare for, å utvikle problemer knyttet til alkohol, medikamenter eller illegale rusmidler. Oppfølging kan bestå av samtaler for motivasjon til endring, støtte, råd og veiledning. Ved behov opprettes ansvarsgruppe/individuell plan.

Ambulant team

Teamet er en utvidelse av psykisk helse- og rustjeneste, og gir tjenester til personer med psykiske/og eller rusmiddelrelaterte vansker med store og omfattende behov. Teamet arbeider primært miljøterapeutisk i brukernes hjem, og store deler av arbeidsoppgavene omhandler koordinering. Hovedfokuset er målrettet miljøarbeid, og man tilstreber økt grad av hverdagsmestring.

Avlastning barn- og unge

Det gis avlastning i private hjem, avlastning i kommunal bolig og kommunen kjøper også tjenester.

Det søkes om avlastning på [felles søknadsskjema for helse og omsorgstjenester](#). Skjema sendes til Forvaltningskontoret.

Avlastning er en tjeneste for omsorgsytere som har et særlig tyngende omsorgsarbeid. Omfanget vurderes opp mot andre tjenester som er igangsatt. Søknaden vurderes i henhold til pasient og brukerrettighetsloven §2-8 Tiltak ved særlig tyngende omsorgsoppgaver, samt helse og omsorgstjenesteloven Kapittel 3 §3-2 punkt 6 bokstav d.

For å vurdere om omsorgsarbeidet er særlig tyngende, ser man på om omsorgsarbeidet gjelder nødvendige livsviktige oppgaver som stell, pleie, mating, tilsyn etc. Er det barn det gjelder, må man se på om omsorgsarbeidet klart overstiger det som er vanlig for barn på samme alder. Det skal undersøkes om omsorgsyter har omsorgsplikt. Man ser på om omsorgsarbeidet varer hele døgnet, og om det forhindrer omsorgsyters mulighet for fritid og ferie.

Avlastning tildeles hvis det er den tjenesten som er mest hensiktsmessig, og hvis det er forsvarlig for barnet det søkes om avlastning for. Avlastning kan gis i institusjon, utenfor institusjon, som BPA osv.

Behovet for avlastning har vært økende de siste 3-4 årene.

Støttekontakttjenesten

Målsettingen er å fremme sosial aktivitet i hverdagen for de som ikke klarer å utføre dette selv. Tjenesten gis både til barn, ungdommer og voksne som mangler nettverk eller som av andre årsaker ikke makter å ivareta dette behovet på egen hånd.

Det søkes om støttekontakt på [felles søknadsskjema for helse og omsorgstjenester](#). Skjema sendes til Forvaltningskontoret.

Søknad om støttekontakt vurderes i henhold til Lov om pasient og brukerrettigheter §2-1a annet ledd, og helse og omsorgstjenesteloven kap. 3 §3-2 nr. 6 bokstav b.

Formålet med støttekontakttjenesten er å sikre at mennesker som selv ikke klarer å mestre egen hverdag, klarer å opprettholde en meningsfull fritid og sosial kontakt med andre. Når man ser på søknader for barn, må det være særskilte grunner til at det ikke er foreldre som skal bistå med dette. Støttekontakt gis ikke for å avlaste foreldre for omsorgsoppgaver, man ser kun på bistandsbehovet til barnet. Man ser på alderen til barnet opp imot hva som er vanlig for barn på samme alder å mestre. Som eksempel er det naturlig at barn begynner å løsrive seg fra foreldre i tenåringsalder, og det er ikke like naturlig å ha med foreldre på sosiale arenaer. Støttekontakt gis til barn for å tidlig kunne forebygge sosiale problemer, bidra til mestring, økning av sosial kompetanse, bygge sosialt nettverk utenfor skoletiden.

Kriterier/vilkår for støttekontakt

Kommunen vil i samarbeid med søkeren, bestemme om søkeren får støttekontakt eller eventuelt andre tjenester. Det er søkerens eller familiens behov som er avgjørende.

Det har som nevnt vært utfordrende å rekruttere og beholde slike kontakter, delvis grunnet lav lønn, men kanskje også grunnet liten oppfølging fra kommunen. Dersom oppfølgingen av støttekontaktene prioriteres, kan det være et godt forebyggende tilbud for barn og unge som trenger hjelp til å få en aktiv fritid eller komme ut av en isolert tilværelse.

Prosjektgruppa foreslår at ordningen benevnes fritidskontakt i stedet for støttekontakt - det er et positivt begrep som det kan være lettere å skjønne innholdet i.

NAV Inn-Trøndelag

«Vi gir mennesker muligheter»

NAV Inn-Trøndelag yter tjenester til innbyggerne i Snåsa, Inderøy og Steinkjer kommune. En befolkning på totalt ca. 34.000 mennesker. Deler av befolkningen er samisk-språklig. Enheten består av 78 medarbeidere innenfor ulike fagområder og prosjekter.

For 2022 skal vi ha spesielt søkelys på følgende fem områder:

- Flere i arbeid eller kvalifisering
- Økt inkludering av utsatte grupper
- Tidlig og tett oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne
- Bedre brukermøter og pålitelig forvaltning
- Reduksjon av sykefravær (økt nærvær)

Overordnet forebyggende perspektiv

Ved å få flere innbyggere i arbeid eller ut i kvalifisering, forebygger man utenforskap og fattigdom. Det er viktig både for NAV, kommunene og samfunnet generelt at de fleste av innbyggerne er selvhjulpne økonomisk, og at den voksne delen av befolkningen da blir gode forbilder og rollemodeller for sine barn.

Ansatte ved NAV Inn-Trøndelag jobber innen ulike fagområder, både på statlig og kommunal del. Felles for de tjenestene NAV har ansvar for er NAV-loven §1:

«Formålet med loven er å legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen...»

Formålsbestemmelsen i sosialtjenesteloven sier følgende:

«Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.»

Forebyggende tiltak NAV Inn-Trøndelag

Samarbeidsavtaler

NAV Inn-Trøndelag har signert samarbeidsavtale med Inn-Trøndelag barneverntjeneste og Enhet psykisk helse og miljøtjenester Inderøy kommune. Gjennom avtalene avklares roller, samt kontaktpersoner fra NAV lokalt gjøres kjent. Avtalene evalueres årlig.

Barneperspektivet i NAV

Barneperspektivet gjelder alle ansatte i NAV, uavhengig av ansettelsesforhold (kommunal eller statlig) eller lovverk som regulerer arbeidet. Barneperspektivet i NAV handler om at det «å ta særlige hensyn til barnas behov i alle vurderinger som omfatter tjenestemottakere med barn».

SKODD- sosialfaglig koordinering og oppfølging mot deltakelse i dagliglivet

Mål med prosjektet er økt livsmestring og økonomisk selvstendighet blant minoritetspråklige lavinntektsfamilier.

Grundig og helhetlig kartlegging av familiene legger grunnlaget for tett veiledning og oppfølging. For Inderøy kommune gikk flere av familiene bort fra å være passive sosialhjelpsmottakere, til aktive deltakere i kvalifiseringstiltak eller arbeid.

Politiet – forebyggende arbeid

- Har en egen politikontakt som er pådriver for forebygging i Steinkjer og Inderøy. Politikontakten og flere dedikerte forebyggere i politiet prioriterer å forebygge kriminalitet mot og av barn.
- Gjennomfører bekymringssamtaler (forebyggende samtaler med mindreårige) for å hindre negativ utvikling av (mulig) kriminalitet.
- Deltar på foreldre- og elevmøter i 7. klasse med fokus på rusforebygging.
- Deltar på temadager for russ med søkelys på trafikkforebygging.
- Kan bidra med foredrag i ungdomsskolen og videregående skole om deling av bilder som seksualiserer barn og unge. Opplegget er utarbeidet av Kripos. Politiet kan også bidra på foreldremøter ved behov for å sette fokus på problemområder. Politiet ønsker å bidra også i andre tiltak.
- Melder bekymring til stedlig barnevern i tråd med barnevernloven.
- Kan bidra i oppfølging av ungdom, i meklingsmøter i regi av Konfliktrådet og kan være med i ansvarsgrupper/ oppfølgingsteam.
- Samarbeider tett med barneverntjenesten i straffesaker hvor det etterforskes om barn og unge er utsatt for vold eller seksuallovbrudd.

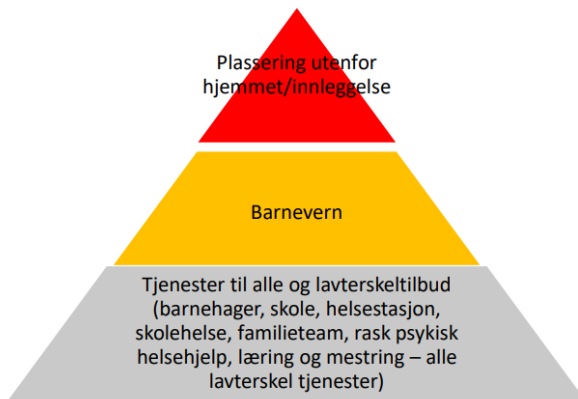
Ellers samarbeider politiet med kommunen i Politiråd, koordineringsgruppa for Konfliktrådet, koordineringsgruppe i kommunen, møte mellom politikontakt og ungdomskontakten for å sammenfatte linjer i det forebyggende arbeidet fra politi og kommune og tiltaksmøte etter prioriteringer i politiet for å frembringe felles tiltak til felles prioriterte problemområder.

Hvordan skal ansvaret fordeles mellom tjenestene?

Barnevernsreformen viser til at hele kommunen må bidra for at barn og unge skal få en trygg og god oppvekst. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats i kommunene.

Forebyggingspyramiden:

Dagens situasjon:

Oppvekstreformen:

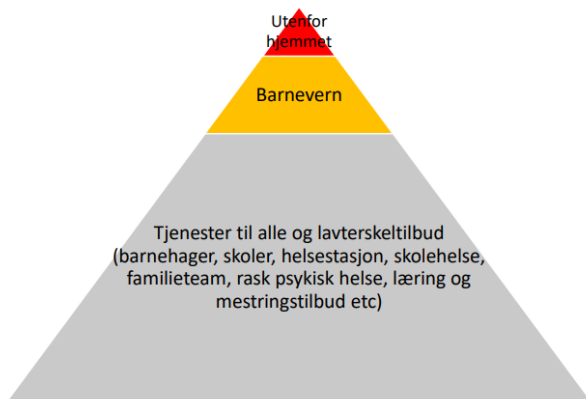

Fig. 1 Forebyggingspyramiden viser dagens situasjon og hvordan det er ønskelig at situasjonen skal endre seg med oppvekstreformen når det settes mer ressurser inn på forebygging. Kilde: Presentasjon laget av Drammen kommune

I Inderøy kommune er det lagt vekt på at alle ansatte som arbeider med barn og unge skal vite hva de skal gjøre om de kjenner på uro eller er bekymret for et barn eller en ungdom. Dette kommer tydelig fram i BTI-modellen som erstatter «Håndboka - fra bekymring til handling». Alle har et ansvar for å ta tak i uroen og ikke stole på at «noen andre» tar grep. All uro/ bekymring for barn og unge forsøkes løst ved tidlig innsats på så lavt nivå i forebyggingspyramiden (se ovenfor) og med så få involverte som råd er. Forskning utført av Heckman viser at investering i forebyggende arbeid og oppfølging i de yngste årsklassene gir best resultat, - både for den enkelte og for samfunnet.

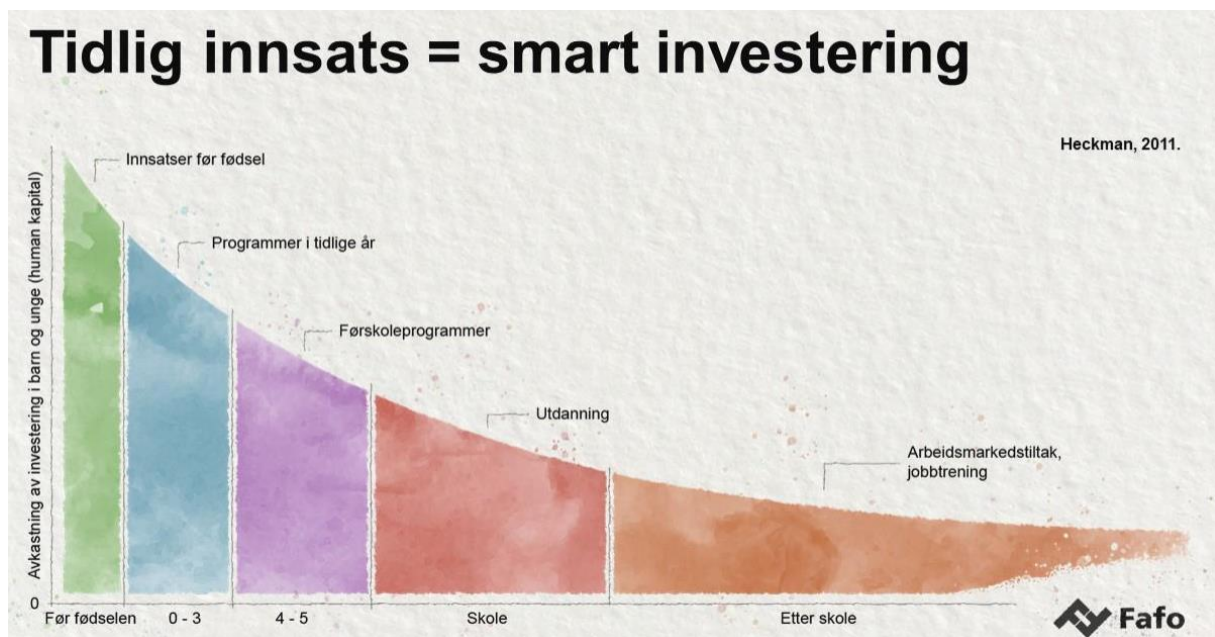

Fig. 2 Heckman-kurven viser at tidlig innsats er en smart investering, - for den enkelte og for samfunnet. Kilde: Fafo

Prosjektgruppa har sett på kartleggingene som er kommet via BTI-undersøkelsen for ansatte, kartlegging av tjenester i egen kommune og innspill i ledermøter.

I tråd med resultatet fra kartleggingene og Heckman-kurven, foreslår prosjektgruppa å styrke de forebyggende tjenestene for de yngste innbyggerne framover.

Alle tjenester for barn og unge skal ha søkelys på barnets beste, satse på godt samarbeid med foreldre og arbeide med forebygging for å komme tidlig inn med rett innsats ut fra den aktuelle utfordringen.

Forebyggende miljøteam, helsesykepleiere og kommunepsykolog i Familiesenteret avlaster i dag barnevernet ved at de holder kurs for foresatte, barn/ungdom og veiledning overfor familier før utfordringene er blitt for store. Barnevern og PPT skal delta ved behov.

Ved å styrke dette teamet med praktisk familiestøtte (tilsvarende gamle dagers husmorvikar), kan flere familier få hjelp, støtte og avlastning. Slik kan teamet benytte sin tverrfaglige kompetanse og derigjennom forebygge at det blir tyngre saker som må overføres til barnevernet. Dersom sakene ikke lar seg løse på dette nivået, henviser forebyggende miljøteam videre til spesialisthelsetjenesten eller barnevernet.

NB! Ved mistanke om vold eller overgrep skal alle ta direktekontakt med Politi eller Inn-Trøndelag barneverntjeneste.

Hvordan skal oppgaveløsningen organiseres?

Inderøy kommune er organisert i en hierarkisk modell med 4 ledernivå. Siden flere av tjenestene tilbyr tjenester for barn og unge, er det viktig at tjenestene kjenner til hverandres kompetanse og samhandler godt. Et årshjul som viser hvilke grupper som skal møtes og hvor ofte, kan være et godt verktøy i denne sammenhengen. Disse kontaktpunktene mellom ulike faggrupper er viktige for å finne gode løsninger på utfordringer som angår arbeidet med barn og unge.

Eksempel på årshjul (se vedlegg som er under bearbeiding):

Fig.3 Mulig modell for et årshjul

Hvordan skal ulike tjenester samarbeide?

Oppgavene skal løses på så lavt nivå som mulig og med den tverrfagligheten som er nødvendig. Når det gjelder oppfølging av barn og unge, er det ofte involvering av ansatte fra både helsesektoren og oppvekstsektoren. [BTI-modellen](#), som vil bli innført i løpet av kommende skoleår, vil være en god hjelp og støtte for barnehagelærere, lærere og andre ansatte i arbeidet. Modellen viser tydelige trinn og nivå på faggrupper som involveres og tiltak som settes inn.

Samarbeidet på tvers av tjenesteområdene – og også samarbeid med politiet når det gjelder kriminalitetsforebygging.

Nivå	Hypighet	Type samarbeid	Deltakere
1	1 møte pr annen måned	Koordinerende samarbeidsgruppe	Politikontakten Sektorleder Helse og omsorg Enhetsleder familietjenesten Sektorleder Oppvekst og kultur Rektor ungdomsskole Rektor videregående Ungdomskontakten
1,5	1 møte annenhver uke	Kriminalitetsforebyggende arbeid	Politikontakten Ungdomskontakten Miljøterapeut Ungdomsskole Enhetsleder Rus og Psykisk helse
2	Månedlig	Koordinerende møte på enhetsnivå	Ansatte i familietjenesten, enhetsleder skole, enhetsleder barnehage
2	Ukentlig	Enhetsledere/ tjenesteledere	Familiesenteret, helsestasjon, miljøteam, PPT
3	Ved behov	Barnehage Skole	Barn / foresatte Elever / foresatte

Fig. 4 Tabellen viser ulike samarbeid knyttet til kriminalitetsforebygging

Samhandlingsmodell i Inderøy kommune

Prosjektgruppa Best i lag for barn og unge, som arbeider med innføring av [Samhandlingsmodell](#) og [BTI-modellen](#) i Inderøy, er i ferd med å samle og redigere innhold på kommunenivå, tjenestenivå og individnivå til Samhandlingsmodellen. Riktig forebygging kan gi store gevinster i arbeidet for barn og unge som har noe de strever med. Samhandlingsmodellen skal hjelpe oss med å sikre tidlig identifikasjon og koordinert oppfølging av målgruppen på tvers av tjenester og nivå. Noen av punktene i denne planen vil også overføres til Samhandlingsmodellen.

Tegnet av Åsta 6 år